

"És un error que els polítics

Una de les novetats d'aquest Sant Jordi fou la de la novel·la d'Antoni Dalmau *El cor de l'espiral*. Una narració en què ficció i realitat polítiques es fonen tot en una.

Antoni Dalmau és vice-president segon del Parlament de Catalunya i ex-president de la Diputació de Barcelona. Membre destacat del Partit dels Socialistes de Catalunya, és un home cordial i diplomàtic que acaba de publicar la primera novel·la. Es diu *El cor de l'espiral* (Columna), una història de passió amorosa i de conspiració política d'un conseller de la Generalitat.

—*Per què ha escrit aquesta novel·la?*

—Perquè em va venir de gust. Se'm va ocórrer la idea que podria tenir gràcia de fer el dietari d'un conseller de la Generalitat, en aquest cas d'Agricultura, perquè trobo a faltar obres de ficció basades en la política catalana. Jo crec que és un material novel·lístic potencialment tan interessant com qualsevol altre i, en canvi, no s'ha aprofitat. La idea inicial va ser que jo, que conec el món de l'administració, podria explicar la història d'un personatge, en primera persona, que a partir d'un dietari anés relatant el que li passa, les vicissituds de la vida diària d'un polític, les reunions del Consell Executiu, les anades al Parlament de Catalunya, les relacions amb la premsa, les misèries i les grandeses de la política... Em semblava que tenia gràcia, i això va ser l'arrencada inicial. Però, escrites unes quantes pàgines, vaig veure que havia de posar-hi una trama novel·lística, perquè, si no, els lectors m'haurien abandonat. Aleshores hi vaig anar introduint la història amorosa i el desenllaç.

—*Vostè que ha estat president de Diputació i que és vice-president del Parlament, per què ha escollit un conseller del Govern?*

—Em semblava que la gràcia estava a posar-lo en el Govern de la Generalitat, en el màxim nivell de l'executiu. I és conseller d'Agricultura perquè els temes que toco ordinàriament a la meua feina són els de cultura i em semblava oportú de sortir d'aquests assumptes. Per altra banda, el conseller d'Agricultura s'ocupa de coses molt relacionades directament amb la vida de la gent: l'alimentació, els incendis forestals..., i viatja molt pel territori, cosa que em permetia de fer-lo voltar i d'explicar una part important del que són els càrrecs públics, que és aquesta relació

amb el país, amb els pobles, amb les comarques.

—*Els consellers de la Generalitat, actuals o antics, li n'han fet cap comentari?*

—La reacció dels qui han estat consellers, o ho són, ha estat de mirar de seguida fins a quin punt allò que jo feia era un retrat més o menys vinculat a la seva persona. I vagi per endavant que aquest personatge que jo descriu a la novel·la és un personatge absolutament de ficció i que no he tingut gens en compte les característiques personals dels qui han estat consellers o ho són ara.

—*Com s'ho ha fet un socialista per posar-se en la pell d'un convergent?*

—Aquesta era una part de la gràcia, perquè és evident que aquest home parla com un convergent, critica els socialistes en molt diverses ocasions, té problemes amb els seus socis de coalició, els d'Unió Democràtica... És a dir, la vida real. Em sembla conèixer prou bé, pels anys que fa que estic en el món de la política, què és el que pensen els convergents i puc reflectir-ho amb un cert realisme.

—*Tot el que passa al protagonista és inventat?*

—Home, la novel·la parla de coses que passen. Per exemple hi ha un cas de tràfic d'influències en un aval que rep una empresa vinculada al conseller, hi ha la problemàtica dels incendis forestals, o de l'avellana... Però això és una novel·la i jo no tinc gaire interès a donar la clau de la relació directa amb la realitat perquè crec que ja la trobarà el lector, si és el cas.

—*I conspiracions com la que apareix a la novel·la, n'hi ha en la vida política?*

—Jo crec que en la política hi ha de tot, com en la vida de la gent, però jo no en conec cap com la que descriu el llibre.

—*Però vostè deu haver conegut conspiracions polítiques contra algú?*

—Jo he conegut algunes conspiracions, no sabria dir si grans conspiracions. Però he vist maniobres que tenen conseqüències sobre la col·locació política de càrrecs públics. Evidentment que sí, que en conec.

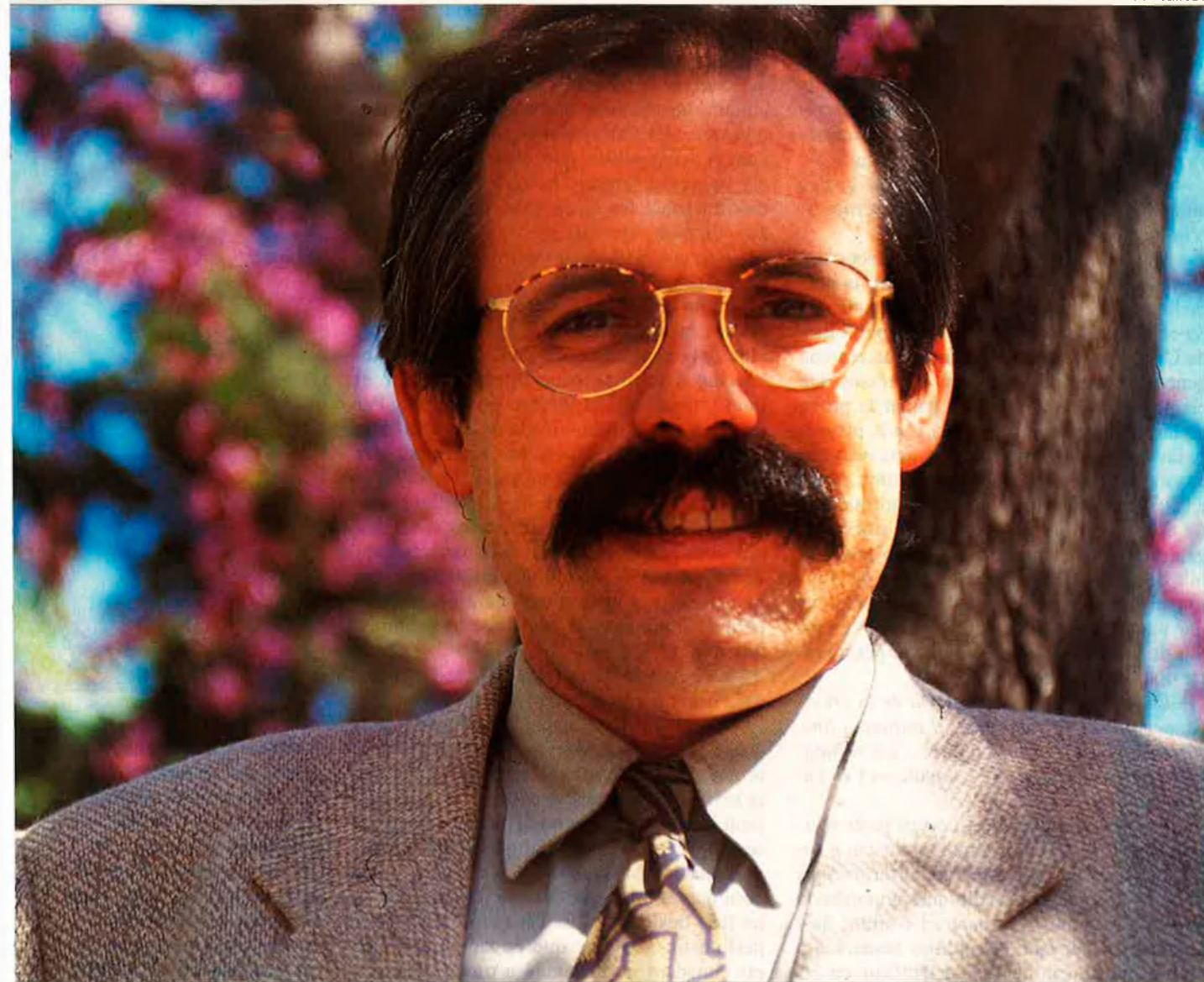
—*I l'amor, que té un paper decisiu en l'argument, és present en la política?*

"Em sembla conèixer prou bé, pels anys que fa que estic en el món de la política, què és el que pensen els convergents i puc reflectir-ho amb un cert realisme."

s amaguin les emocions"

CARME PUÉRTOLAS

—És decisiu en la vida de la gent. Jo crec que les passions amoroses són una de les forces que fan moure les persones, no tan sols els polítics. Si alguna conclusió es pot treure d'aquesta novel·la, si és que se n'ha de treure cap, és que els polítics són persones que tenen els mateixos sentiments que l'altra gent, i que, aquests sentiments, no sempre els controlen d'acord amb allò que els convindria, ans es deixen arrossegar moltes vegades per les emocions, i el meu personatge n'és una prova.

—En general, els polítics d'aquest país amaguen la seva faceta humana. Què li sembla aquest comportament?

—Jo crec que és una equivocació. En la vi-

da política, les relacions personals, els tarannàs personals, tenen una importància decisiva, més que no sembla. Crec que la gent del carrer té la impressió que els polítics es mouen només per qüestions de càlcul, o per interessos més o menys legítims. I en canvi, les emocions i els sentiments hi tenen un gran pes. Hi ha moltes coses que passen en la política que no tindrien explicació, si no fossin motivades per reaccions o relacions personals. Em sembla que és bo que la gent vegi clar que això passa, perquè això humanitza la vida política i acostava els ciutadans a uns altres ciutadans que són com ells, però que ocupen un lloc diferent en la societat.

—Normalment, hi ha tendència a dividir els

polítics segons els partits, però sense tenir en compte les relacions personals que hi pugui haver entre ells...

—És molt possible de tenir molt bons amics en el bàndol contrari, políticament parlant. I, en canvi, és indiscutible que en el teu propi partit hi pot haver persones amb les quals t'és difícil de sintonitzar. Jo crec que les relacions personals, les amistats, les coneixences, salven una bona part del risc que correria la vida política de fragmentació radical i excessiva entre projectes polítics contradictoris.

—*En la novel·la hi ha un personatge que és un temible trepa, ambició i sense escrúpols. N'hi ha molts, d'aquests?*

—N'hi ha uns quants. És un dels riscos potencials que té la vida política actual, ja normalitzada. Perquè la generació dels qui van fer-se càrrec de les responsabilitats polítiques de Catalunya després del franquisme era una generació que, més enllà dels interessos que els poguessin moure, havien passat la prova de la resistència antifranquista i se'ls pressuposava, crec que amb raó, que actuaven per uns mòbils molt vinculats a ideals molt explícits. En una situació democràtica normalitzada és evident que les portes són obertes a gent capacitada, encara que tinguin uns mòbils de signe diferent, i per tant hem de creure que la tendència de les actuals generacions que puguin pujar es desequilibrarà més en favor de la gent que entra en política per un altre tipus de consideracions.

—*En la novel·la, quan es parla de la premsa, sempre es fa referència a mitjans afins, filtracions, periodistes amics... La relació entre partits i mitjans de comunicació és tan "corrupta" com vostè descriu?*

—Premsa i política s'influeixen molt recíprocament. Els polítics tenim tendència a sobrevalorar el pes que tenen les informacions periodístiques, els concedim una importància superior a la que els donen el conjunt dels ciutadans. I per tant, els polítics tendeixen a creure molt en la necessitat d'influir en els mitjans de comunicació. Aleshores és notori que els diaris, més enllà de la seva propietat econòmica, tenen influència política i responen a tendències polítiques, i això és una realitat aquí i en qualsevol societat democràtica. Ara, això no vol pas dir que siguin corruptes; però sens dubte uns i altres estan molt relacionats.

—*Els dos càrrecs més importants que vostè ha tingut són el de president de la Diputació de Barcelona i, ara, el de vice-president del Parlament de Catalunya. Quines diferències hi ha entre tots dos?*

—La presidència de la Diputació tenia l'avantatge impagable per a un polític que és la gestió. Jo crec que tots els llocs són interessants, però els càrrecs de gestió et permeten

de veure el resultat del teu treball polític d'una manera fefaent. Jo, quan vaig al Palau Sant Jordi de Barcelona, penso que aquell palau fou pagat amb uns diners que van sortir d'una decisió que la Diputació de Barcelona va prendre quan jo n'era president. Si me'n vaig a un poble petit i hi ha una biblioteca, o un carrer asfaltat, hi veig la mà d'una decisió que fou presa en el seu dia. La gestió té un atractiu insuperable, que no té la vida parlamentària. El Parlament té altres atractius, com el debat polític, que, als polítics de raça, els interessa sempre, perquè els agrada de discutir sobre les idees. Però la gestió té un atractiu molt superior.

—*Per què no han desaparegut encara les diputacions?*

—Jo no he fet mai la defensa de les diputacions i menys encara amb la imatge que tenien dels temps passats. Ara, crec en la necessitat d'un organisme intermediari entre el món municipal i el govern autonòmic. Per tant, per mi la discussió ha de ser com s'ha d'anar construint aquest ens intermediari que em sembla necessari. Que sigui d'àmbit provincial, o sobre la base de les antigues regions, o amb una altra estructura, em sembla una cosa menys important. El punt transcendent és que es mantingui la utilitat d'una institució que necessiten els ajuntaments, perquè, si no, falta un esglaó de les administracions.

—*Què hauria de canviar perquè l'activitat del Parlament tingués un ressò més gran?*

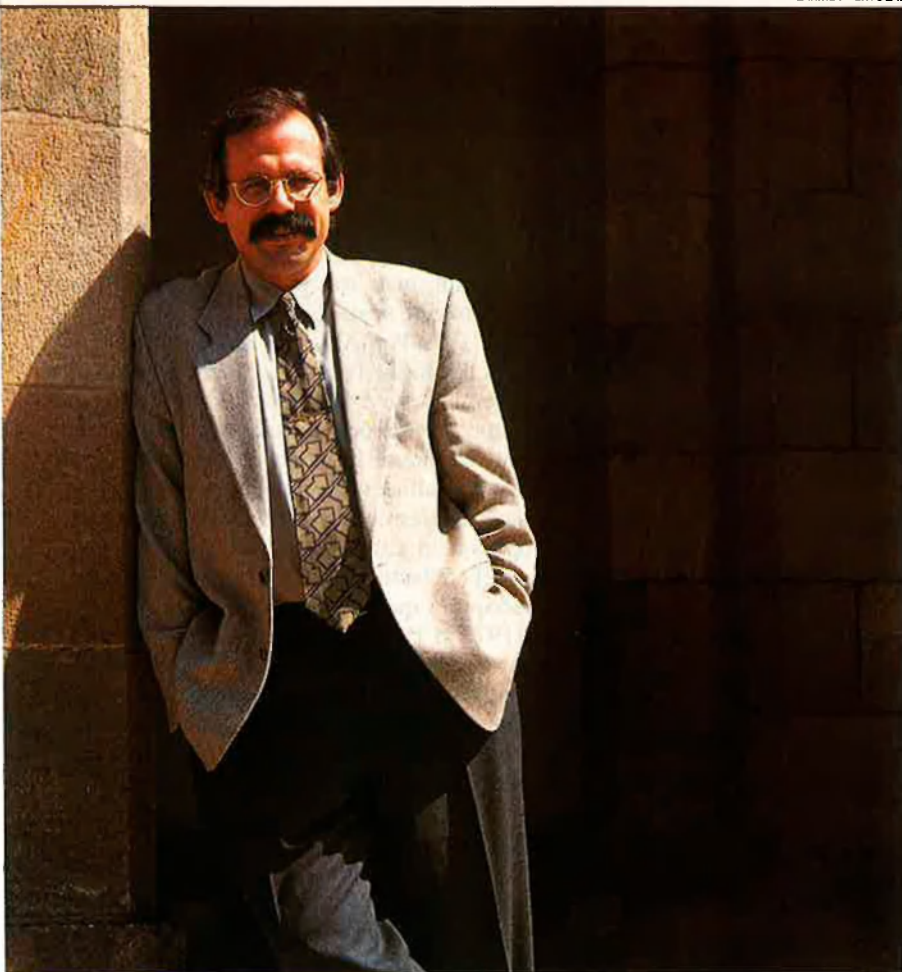
—En primer lloc la majoria absoluta, perquè és clar que qualsevol parlament, tots, si té una majoria absoluta, les possibilitats que la seva activitat transcendeixi a l'exterior són molt inferiors, perquè no hi ha cap emoció; ja se sap d'entrada el resultat que tindrà qualsevol votació. En segon lloc, jo demanaria una cosa que es lògic que demani perquè estic en un dels dos costats. És l'atenció dels mitjans periodístics. Jo crec que és lamentable que els ciutadans no coneguin a través dels mitjans de comunicació molts debats que es fan al Parlament que em semblen interessants i que, en canvi, no transcendeixen. Després, també fóra interessant que els càrrecs del Govern s'impliquessin més en la tasca parlamentària. Si el president de la Generalitat vingués sovint, cosa que no fa, al Parlament, sens dubte també creixeria l'interès dels mitjans de comunicació.

—*Com veieu la situació del Partit dels Socialistes?*

—El partit va sortint de l'experiència dels dos congressos, el del PSC i el federal, que han estat lleugerament diferents l'un de l'altre. En el cas del PSC, s'ha configurat un nou model de funcionament, i hem de donar-li temps per a veure si funciona o no. I hem d'a-

"Els polítics tenim tendència a sobrevalorar el pes que tenen les informacions periodístiques, els concedim una importància superior a la que els donen el conjunt dels ciutadans. I per tant, els polítics tendeixen a creure molt en la necessitat d'influir en els mitjans de comunicació. Aleshores és notori que els diaris, més enllà de la seva propietat econòmica, tenen influència política i responen a tendències polítiques."

clarir també, a la tardor, una incògnita important, que és l'elecció del candidat a la presidència de la Generalitat, que és una peça essencial en aquest equilibri de l'executiva del partit. Ara encara és prematur per a arribar a cap conclusió sobre l'operativitat d'aquest nou model que ens hem donat.

Pel que fa al congrés del PSOE, hi havia unes altres circumstàncies, perquè hi havia dues famílies ideològiques molt diferenciades, i crec que es va arribar a una fórmula satisfactòria que va permetre de salvar l'essencial, que és la unitat interna. És un partit que té un lideratge indiscutit en la persona de Felipe Gonzalez, però que ha sabut impulsar processos de renovació. El més important de tot era que la integració que feia falta al PSOE no bloquejà la possibilitat de fer una renovació efectiva en el partit.

—*Com veieu les relacions actuals entre els socialistes i Convergència i Unió?*

—Les circumstàncies ens han conduït a una col·laboració que és absolutament necessària. Ho és en l'aritmètica estricta dels vots que es necessiten per a tirar endavant els projectes legislatius, però ho és també per a donar l'estabilitat suficient a una societat que es veu alterada per problemes de magnitud extraor-

dinària, per la crisi econòmica, sobretot. Per tant, que en una situació de canvi i de crisi econòmica hi hagi estabilitat política, i aquest acord n'hi dóna, em sembla absolutament urgent i una prioritat absoluta. Donar estabilitat és el més important per a poder sortir de la crisi econòmica.

—*Els fan por les pròximes eleccions europees?*

—Home, són unes eleccions on nosaltres, efectivament, correm riscos, perquè els electors poden sentir poca motivació a participar-hi, pensant que això no és una cosa tan directa com les altres. I aquesta abstenció ens perjudicaria especialment a nosaltres. A més, els electors poden sentir-se molt condicionats per la frustració que els produeix l'allargament de la crisi, encara que ja hi ha indicis de recuperació. És evident que qui governa en una situació com aquesta corre més perill que no pas una alternativa que es presenti com a solució a tots els problemes.

—*Vostè què veu més a prop: ser conseller de la Generalitat o Premi d'Honor de les Lletres Catalanes?*

—*(Rialla i llarga reflexió)*. En el terreny polític jo estic molt bé com estic i tinc per costum, des de sempre, de no fer previsions de futur. La feina que jo faig aquí al Parlament em sembla interessant i, ara com ara, no sento la necessitat de fer-ne cap altra. En el món de la literatura és evident que jo sóc un novell absolut i que ni tan sols he passat per la prova de foc de veure si el meu llibre es ven bé, si té bones crítiques, si té una bona acceptació. Jo he entrat en la novel·la com un divertiment, per les ganes que tenia d'escriure un llibre. Si això d'ara surt bé, ja anuncio que m'agradaria de continuar escrivint; però és prematur parlar sobre la qualitat de la meua literatura.

—*Per què es va presentar al premi Sant Jordi, en què la novel·la va quedar en tercer lloc?*

—Jo tenia possibilitats de publicació sobre la base de les coneixences, de les amistats que tinc en el món editorial, però mai no hauria sabut si el llibre funcionava per ell mateix. Sempre m'hauria quedat el dubte de si me l'havien publicat per raons d'amistat. En canvi, presentant-la anònimament al premi més important de narrativa catalana, deixava la novel·la tota sola lliure de condicionaments de tota mena. I per això estic satisfet d'aquesta experiència, perquè anant tota sola ha tingut un bon resultat i me l'han volgut publicar, i això em dóna la tranquil·litat de saber que, amb independència dels meus càrrecs polítics i de les meves coneixences personals, la novel·la podia provar de fer-se un lloc en la literatura catalana.

Carles Serrat